

Nove knjige.

»**Otrok.**« Poglavlja o vzgoji. Napisal Josip Volc, stolni kanonik, Ljubljana. Knjiga, potrebna kakor luč oči, koristna in dobra kakor vsakdanji kruh! Saj se človek kar čudi, da imamo tako važni, naravnost najvažnejši, res življenjski nalogi, tako malo knjig, pravzaprav samo po raznih listih raztresene članke. Tudi po glavja te knjige so izšla prvotno v »Hogoljubu«. A tu so opiljena, sestavljena v celoto, povita v res lep šopek. Je to prvi del obširnega spisa o vzgoji in obravnava bolj temeljne, dasi tretje poglavje sega že tudi globlje v podrobnosti (naravni, nadnaravni pripomočki). Pisatelj se je za svoje delo temeljito pripravil ob slovečih domačih (n. pr. Slomšku) in tujih vzgojiteljih. Jezik jeklen, pa vendar preprost in lahko umljiv. Človek ga čita z naslodo. Pisatelj, znan tudi kot urednik mladinskih listov »Vrtca« in »Angelčka«, in založba, prodajalna KTD, sta izvršila z izdajo te knjige res zaslužno delo. Prepričani pa smo, da bodo vzgojitelji in starši radi segli po njej. Vnanost, v svoji preprostosti kaj lična, bo tudi ugajala. Cena broširani knjigi 25 Din, vezani 35 Din, poština 2 Din. Dobi se v Cirilovih knjigarnah v Mariboru.

Miklavž je tu! Ali že imate darilo za svoje mlade? Takoj naročite lepo povest »Odpoved nesrečne žene«! Tisoči so se jokali, ko so jo čitali. Stane samo 12 Din. Dobi se v Cirilovih knjigarnah v Mariboru, v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju in pri pisatelju Fr. Kolencu, Sv. Miklavž pri Ormožu.

DOPISI

Žuše pri Petrovčah. Poročila se je dne 26. t. m. mladenka Mici Lešerjeva s posestnikom Anton Bergerjem iz Braslovč. Nevesti želimo na njeni novi življenjski poti kar največ sreče, zadovoljnosti, veselja in božjega blagoslova! Da na svojem novem domu razširja lepo složno krščansko življenje. — Vsa čast pa vrlim fantom, da so opustili slabo navado, odkup neveste in so se le na predvečer prav pristrčno poslovili od nje.

Sv. Barbara v Slov. gor. Lepa slovesnost se nam bliža, ko bomo blagoslovili spomenik, postavljen v spomin vseh padlih vojakov tukajšnje župnije v nedeljo, dne 2. dec. Spomenik je umetniško delo mariborskega kamnoseka gospoda Rozmana na Pobrežju. Za postavitev spomenika si je pridobil največ zaslug gospod A. Hrastnik, kateri je to zahtevo vzel v roke in ni prejel miroval, dokler ni bilo delo končano. Vsem darovalcem denarnih prispevkov bodi v imenu padlih junakov izrečena najlepša zahvala. Z blago slovitvijo spomenika bomo tudi na dostojni način proslavili deseto obletnico našega udejnjenja v jugoslovansko državo.

Partinje pri Ptuj. Dne 22. t. m. je položila prerana smrt na mrtvaški oder mladeniča Janeza Majcena, kateri je izpolnil komaj 25 let. Pred 14 dnevi se je podal v bolnico na operacijo, upajoč, da se reši nadlegajoče se nevidne bolezni, odkoder se je pa vrnil neozdravljiv ter se preselil v večnost. Pokojni Janez je bil vzoren mladenič, mirnega značaja, kar je pričal tudi polnoštev-

len pogreb dne 24. t. m. Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje, njemu pa naj bo zemljica lahka!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Beležimo nov napredek v naši fari. Že v kratkem času bomo imeli z otvoritvijo nove trgovine četrto z mešanim blagom. Po celem okolišu se zdaj mnogo govori o tem novem trgovskem lokalu v ravnokar na novo dovršujoči stavbi ali zgradbi gospoda organista, ker namerava imeti gospod V. Zorko od sosednje ga Sv. Andraža nekako filijalko ali podružnico svoje trgovine. Kljub vsemu temu pa lahko beležimo, da stari denar in stari prijatelji so najboljši! O tem še bomo imeli priliko se prepričati. — Bolj iskreno pa bi radi pozdravili že toliko napovedani avtobusni promet Sv. Lenart—Ptuj. Družba, ki bo uvedla ta promet, je napravila že nekaj poskusnih voženj preteklega dni. Splošno je pa mnenje vseh, da se bo to podjetje prav gotovo rentiralo. Le drago se pač mnogim zdi, ker bo stalo 1 km vožnje 1 Din, torej od nas v Ptuj 13 Din. Pravijo, da bo marsikdo rajši peš šel, kot bi se poslužil avtobusa. Tudi pri pošti bi bila večja točnost, ker bi ista došla vsaki dan že okoli poldneva in ne proti večeru, kot dosedaj. Včasih, ko je vozil ubogi šimel od Sv. Andraža, je bilo mnogo nestrpnega čakanja na novice. Upamo, da bo v bodoče v tem oziru boljše! Čim prej se bo uvedel redni promet, tem bolje! Zdravi smo tudi vsi, ker že več mesecev ni nihče umrl.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Dne 21. novembra je slavil svoj 60. rojstni dan med svojimi prijatelji in znanci Franjo Lajh, po Slovenskih goricah znani vodja romarjev na Ptujsko goro in oče okrajnega cestnega mojstra Franca Lajha v Mariboru. Prijatelji in romarji mu želimo: še na mnoga leta!

Sv. Jurij ob Ščavnici. O priliki blagoslovitve novega križa na Završini in posvetitve Polakove in Ajlecove hiše so zbrani gostj darovali za novo bogoslovje 110 Din. Prsv. Srce Jzusovo jim bodi plačnik!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V ponedeljek, dne 19. t. m. je bil pokopan ob ogromni udeležbi ljudstva vrl mož, vzgleden oče, kmet v Dragotincih, podnačelnik gasilske župe Sentjurske, član lovskega društva, zvest somišljenik SLS, načelnik kmetijske zadruge itd. Alojz Korošec iz Dragotincev. Pokojnik je bil bratranec ministrskega predsednika g. dr. Anton Korošca. Vrlemu možu trajen spomin! Zalujoči rodbini naše iskreno sožalje! — Na Kosejevem mlinu se je zgodila strašna nesreča. Mlinarjeva žena je iz neke posode nalivala bencin. Iz neznanega vzroka je bencin eksplodiral, nesrečna žena je zadobila grozne opekline in bo težko ostala pri življenju. — Pri Hauzerju v Sovjaku bi v četrtek, dne 22. novembra, skoraj izbruhnil požar, ki bi postal usodepoln za velik

del Sovjaka, ker se hiša tišči hiše. Pri Hauzerju se je namreč vnela lesena stena, ob kateri se nahaja štedilnik. Le srečnemu slučju in nagli pomoči se ima Hauzer zahvaliti, da ni bilo večje škode.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Preteklo sredo se je v cerkvi sv. Miklavža čisto na tihem izvršila poroka Micike Janežič, nečakinje gospoda kanonika Janežiča, z g. Francem Alatič, zastopnikom »The Rex Co« v Zagrebu. Priči sta bila g. Josip Matelič, poslovodja »The Rex Co« iz Zagreba in nevestin svak. Na domu se je ohajala med sorodniki obeh poročencev zelo prijetna domača pojedina. Gostje pa niso mislili samo na zabavo, marveč so se spomnili tudi novega bogoslovja. Nabralo se je 130 Din. Ako se vzame, da so bile na gostiji zastopane samo tri družine, je to precej lepa svota. — Sv. Miklavž je dobil letos vina, kakor že dolgo vrsto let sem. Kakor pa so se vinogradi z ozirom na množino dobro izkazali, toliko slabša je letina, kar se tiče kakovosti mošta. Mnogo so zakrivilili tudi vinogradniki sami, ker so začeli pre zgodaj brati. Kdor je čakal preko 15. oktobra, dobi dobro kapljico. Najboljše vino pa dobijo »križniki«, ki so končali s trgatvijo šele okrog 10. novembra. Nekateri se pritožujejo nad tem, da imajo kislo vino. Je že res. Eno pa se mora priznati. »Kosti nima« in zato se bo dalo piti. Kupcev zadnji čas ni. Mošta se je prej mnogo prodalo, sedaj pa vse čaka, da se cene ustalijo. — Praznik ujedinjenja tudi Miklavž želi proslaviti kolikor mogoče slovesno. Priprave se vršijo že sedaj. Prav pridno se vadi zlasti šolska mladina, ki ta dan s posebnim nastopom hoče pokazati, kaj premorejo mlade moči. — Pripravljamo se tudi za praznik sv. Miklavža in sicer to tembolj, ker nas ta dan prvič obišče presvitli pomožni škof dr. Ivan Jožef Tomažič kot škof. Ob tej priliki se mu misli vsa župnija pokloniti kot svojemu rojaku.

Neršinci pri Ljutomeru. Tukaj je dne 24. novembra umrl po kratki bolezni obče spoštovani posestnik Jožef Jelen, star 68 let. Kdo ni poznal v našem kraju orjaškega basista in njegove močne postave?! Pokojnik je bil zanesljiv narodni in verski stever. V najhujši nemškutarski dobi je ustanovil v svoji domači občini gasilno društvo, kojemu je načeloval mnogo let. Njemu gre zahvala, da je bila njegova občina vedno zanesljiva postojanka. Vzgojen je bil v ljutomerski čitalnici, kjer je bil navdušen pevec. Njegov glas je segel v deveto vas. Pri pogrebu smo žal zapazili, da ga na njegovi zadnji poti ni spremljal niti eden uniformirani gasilec, kar nas zopet spominja na izrek: »Nehvaležnost je plačilo sveta!« Naj mu bo domača gruda lahka!

Ljutomer. Glasbeno društvo v mestu vzdržuje močno godbo na pihala, ki pridno

Naročilni list.

Agitator:

Uprava

Slov. Gospodarja

Maribor

Koroška cesta 5

deluje. Društvo je otvorilo tudi že glasbeno šolo, goslarški pouk in mladinsko petje. Snuje tudi že orkester na lok, bo v našem mestu prav dobro došel. Ker še potrebuje v izpolnitev tega odseka nekaj godal, priredi društvo na Stefanovo, dne 26. decembra, v gostilniških prostorih g. Strasserja tombolo. Začetek takoj po večernicah. Odbor prosi vsa domača in bližnja društva, da ne priredijo ta dan nobenih drugih veselje, ker bo tudi pri tomboli svirala godba in sicer že na lok, kar bo nudilo dovolj zabave. Obljubljeni so tudi že prav lepi dobrotki.

Pavlovci pri Ormožu. Prejšnji teden je na našem postajališču na vso moč zabaval neki doktor iz Maribora in nek domačin mu je pridno pritrjeval. Jezil se je, da bil gospod župnik v cerkvi oznanil, da dobijo izkaznice za Maribor k proslavi desetletnice — tudi pri župnem uradu. To pa je predrzno in da se uganja politika v cerkvi in tako naprej. Vsak pameten človek se je moral smejati temu. Tako, zdaj bo v pameti in ustih liberalnih doktorjev najbrž že to politika, ki ne spada v cerkev, če bo župnik oznanil, da se obhaja državni praznik n. pr. 1. decembra ali na Vidov dan? Seveda, ker niso oni na vladi, pa z državo ni nič in se vsepovsodi čuje zabavljanje ravno pri liberalcih. Kako pa je bilo nekdanj, ko so bili oni na vrhu, kako so poželjivo pazili, kje bi mogli koga zaradi malenkosti ovaditi in zatožiti. Čudno je le, da možje takim zabavljačem verjamejo in jim pritrjujejo!

Polenshak pri Ptuj. Spoštovanje do naših rajnih na pokopališču pač zahteva, da se pred njihovimi grobovi spoštljivo odkrijemo, ne oziraje se, ali je bil rajni naš življenjski prijatelj ali sovražnik. Kar smo pa videli na našem polenskem pokopališču za Vse svete, je pa že več kot premore človeška strast. Namreč na grobovih, oziroma grobnih spomenikih Visenjakove žene in sestre iz Slomov je neki zlobnež porušil in izdri vklesani spominski sliki. Da se najdejo še taki ostudni, brezvestni ljudje, da niti teh spominkov rajnih ne pustijo na miru, je že dovolj žalostno. Ali še sploh tak človek ima količkaj vesti in poštenosti? Je prav težko! Drugače bi ne postal groboskrunitelj!

Sv. Kanižanda na Pečerju. Tukaj je umrl dne 29. novembra po daljšem bolehanju krmar Franc Korošec, star 72 let. Po hišnem imenu Likuš je bil znan preko mej domače župnije. Naj mu sveti večna luč!

Št. Ilj pri Velenju. Komaj je minila pri nas nalezljiva bolezen davica, katere žrtva je bila petletna deklica od Sredenskega, se nam že zopet javlja, da razsaja v Šošanju in Velenju škrlatica. Zato pazite starši na otroke! Bog daj, da bi jo hitro udušili! —

Naša nova posojilnica se hitro dviga in raste in bode kras celi fari, dekaniji in okraju. — Tukajšnji šolski upravitelj Gradišnik je ustanovil zopet pomožno gospodinjstvo-nadaljevalno šolo. Podučevala bodo gde učiteljici ročna dela in druge predmete. — Starši, kmetje, pošljite dekleta v šolo ter skrbite, da bodo pohajali šolo!

Sv. Križ na Slatini. Letos se vrši pravcata tekma med merodajnimi činitelji, kako bi čim prej in najbolj dvignili ljudsko prosveto. Križevski šolski upravitelj je začel s kmetko-nadaljevalno šolo. Izbrani ukaželjni fantje jo obiskujejo. Na Slatini so otvorili obrtno šolo za številne obrtni naraščaj. V novi čitalnici prireja Bralno društvo že drugič tečaj za pouk v nemščini, spisu, lepem vedenju in navadnem knjigovodstvu za fante in dekleta posebej. Na Slatini se snuje gospodinjski tečaj. V društvih je tudi oživele. Najagilnejše društvo Orel je dne 18. novembra vprizorilo »Miklovo Zlato«. Delavstvo hoče dostojno proslaviti sv. Barbaro. Dekleta se pripravljajo na svoj praznik dne 8. decembra z veliko vne-mo. Igrale bodo v društvenem domu po večernicah Krevhovo »Spokornico«. Na pobudo »Sloga« proslave vsa društva pri g. Čo-hu na Slatini dne 2. decembra ob petih popoldne desetletnico naše države. Dekleta romajo od hiše do hiše z »Misijonskimi koledarji« in bloki za novo bogoslovje. Koledarje so takoj razpečale, za bloke pa so prejele dozdaj lepo svoto 2787 Din. Na posve-titvah se pobira za novo bogoslovje. Dne 25. novembra je gospod župan Roškar pri g. Führerju dobil 100 Din, pri g. Perkoviču pa so v ta namen častilci božjega Srca zložili kar 150 Din. Posnemanja vredno! — V Maribor se pelje nad 200 oseb na slavo.

Sv. Rupert nad Laškim. Ljudje nam pravijo, da smo v hribih; mi Ruperčani pa lahko trdimo, da smo še precej blizu planin, pred kratkim pa kar čisto v planinah: tako hladno je pihal in burjal »Zdovec« (se-vern timer), da smo par juter pričakovali v naravi bele zimske odeje. Pa, hvala Bogu, obrnilo se je, sedaj imamo lepe solnčne dni, hitimo grabljat listje za zimo. Pa tudi dobre volje smo zmes, saj imamo v zadnjem času toliko porok, da že dolgo ne tako. Tako se je na Martinovo nedeljo poročila vrla družbenica Kristina Obrez z vne-tim našim somišljenikom od Sv. Krištofa nad Laškim, mladeničem Vinkotom Železnik. Na Svetini pa sta si podala roke za življenjsko pot Klinar Franc iz znane Turinove hiše in županova hči iz Podprečna, Terezija Horvat. Lapornikova Micka pa je šla kot nevesta na Strekov dom, da bo Mi-heta gospodinjila. Dal Bog, da bi bilo srečno! — Posebnega povdarka vredno je zabeležiti, da se vse poročne slavnosti vršijo v veselju in kratkočasno, a brez neprimerne,

dolgotrajne in drage zapravljivosti, ki je izvirala navadno iz baharije. — Tudi mi Ruperčani gremo naprej, a še bolj hitro bo šlo po novi cesti, ki nas bo vezala z Sv. Jurijem ob južni žel. Da bi že le kmalu bilo!

Januš Golec:

Dve sliki.

Pretežna večina Haloz je viničar-ska. Posesniki teh goric bivajo iz-ven teh krajev. Obdelovanje vino-gradov je v rokah viničarjev. Saj si niti predstavljati ne moremo daleč znanega vinorodnega vrha v Halo-zah, ki bi ne bil posejan z viničarija-mi, v katerih bivajo s svojimi dru-žinami obdelovalci goric. Pravi vi-ničar živi z gospodarjevo gorico od zgodnje spomladi do trdne jeseni življenje negotovosti, upa, trepetja, veselja ali potrnosti radi neuspeha.

I.

Praznični dnevi so za družino vi-ničarja trgatev. Prihod gospodarjev je naznanjen že vnaprej. Sode je tre-ba zapariti, posodo pomiti, prešo spraviti v red. Na jutro prihoda po-sesnika so viničarjevi snažno oble-čeni in posebno še deca po možnosti v nedeljskih oblekah. Gospodar v trgatev ne pride sam, z njim pride tuda dobra tetica na težko oblože-nem vozu.

Viničar opravi z gospodarjem, ki je vesel, ako mu je že naprej prero-kovano, da bo nabral letos mnogo več kot lani.

Viničarka z otroci oblega tetičin voz, ki je za revno nerazvajeno dru-žinico poln vsega lepega ter dobrega. Deca zna že vnaprej, kaj vse da so pripeljali seboj dobra in toliko zaže-ljena tetica.

Kar sta za mestno otročjad sv. Mi-klavž in božiček, to je za haloške vi-ničarske siromake začetek trgatve pri dobrem gospodarju.

Tetica uganejo prav dobro, kaj ra-bi viničar najpotrebnejše v nagrado za njegovo skrbno ter vestno vino-gradno delo.

Pri obdarovanju pridejo na vrsto predvsem nestrpni malčki, od kojih prejme vsak po eno oblekco ali če-veljčke. Mati je dobila zimsko ruto, oče nove hlače. Poleg daril še ta bla-žena zavest: sedaj bo v vinogradu par dni največja nedelja. Viničarjev Lojzek, Tunčika in Rezika bodo do-bili dnevno od tetice belega kruha ter mesa!

Tako gre v prazničnem razpolože-nju celo trgatev. In ob koncu še po-cukajo tetica gospodarja in mu po-šepnejo:

»Nekaj mu še moraš dati (viničar-ju) pri živini ali v denarju, ker smo tako dobro nabrali. Bomo še drugo leto več, ako Bog da.«

Ako vprašaš ravnokar opisanega viničarja, kako dolgo je že pri tem gospodarju, ti bo odgovoril:

»Jaz sem že četrti ali tretji rod. Kaj bi si prebiral, saj dobim, kar mi gre.«

II.

Imel sem priliko, ogledati si prav od blizu v Halozah drugo sliko raz-

Naročnik:

Podpisani naročam na novo »Slov. Gospodarja« za celo leto, ozir. za pol leta, za četrt leta (kar ne velja, pre-črtaj!) Moj natančen naslov:

Ime in priimek:

Kraj:

Pošta: